

50 οὕτως Διὰ παροξάλ' φάσα ἡ λέξις τοῦ.

AN ZEALBAN CÁTA

Na héanaí ari a n-geallann cuio de luic eolurbeaíca Fhingsillirí (The Cambridge Natural History) geallann Saeóilgeoirí geallann oíca. Tá annreo i n-éirinn dá éineál deas de na geallann a comhruigeann annreo ó ceann go ceann na blianna, mar atá, an geallann fóctannáin an geallann binne, an geallann cáta, an geallann cuilinn, an geallann creige, an geallann pléibe, an geallann cúl-dearg, an geallann gob-peamair, an geallann burde, an geallann gíolcaige (Urian na gíolcaige) agus an geallann linne (uaine). Cineál eile den aine reo 'reao an plobaire ari a n-geallann riskin na mbéarla. Socrann ré agus comhruigeann i n-éirinn ac níl an éineál coitcheannta.

ÉAN I MBÉAL DORUIS.

An geallann cáta (Fhingsilla coetebp) 'ré i coitcheannta de na geallann é, agus tá ré páirte sup é i coitcheannta d'éanaí cáta i n-éirinn é. Níl fáil ná bótar, socrann ná gairí, uilinn ná iarlann san péiré nó ríaca beas geallann cáta le feiceál ann. Bíonn an coitcheall gíolrúte i a éile i mbéal doruis agus naé uile lá den bliain. Feictear pan ioláinn iad agus as doruis an ríoláin i meais na gceaire agus iad i gcomhruigeann as pteabao go meais uilepácaí ari lorg ríoláin. Tagann gann-tanar ari ríoláin leir an eapraí agus tóruigeann an t-éan reo a málairt de biao. Feictear é i uoir an tráiparó agus é as fiaíac míoitós, agus i garta an fiaíaire é.

Ní táirgeann na geallann cáta don limirtéar lom na páirparó mar naé bfeiteann tír lom uoir nuair a bfor socrann ari riubáí aca agus na héin óga dá uógaíl aca. 'Sé an farsaí, a beas nó a móir de, a feilear uoir le haíaró an dá gno rin. Ní ní an coitcheall uile a fannuigeann ríao. Bíonn ríao páirca le fála agus ríacaí nó eamain éorri i na gairídannta. Ina éiríannar rin, tá a bfor agus na n-éanann ríao socrann Oileán Acla agus i n-larpar tír Conaill.

SÁ NGEIMHEAD.

Tusaí faoi deara i Sapana agus ra tsuain go mbíonn na coitcheall ina ríacaí móra le éile na n-geimhead, agus na ceaire ina ríacaí leo féin. Tusaí na ríacaí móra reo faoi deara i gCúige Laigean ac ní go minic é. Siltear sup ríacaí ari imice ó Sapana iad. Ní facar-ra geallann cáta ina ríacaí móra ariam i gCondae na Saillíne. Connaic mé go minic reáct scinn acu nó mar rin i n-éimhead agus coitcheall agus ceaire meais na ríaca. Ac i minice, an dá leit éan i n-éimhead ná an ríaca beas, agus éiríre tír nó ceirre cinn de coitcheall i n-éimhead san don ceaire. Iri mar rin a éleatúigeann na geallann cáta a gcomhruigeann ón bfoímar go uir tír an eapraí ari fuo Condae na Saillíne. Nuair a meaisuigeann an éas leoirne den eapraí ceitchead agus socrann uoir tóruigeann an coitcheall a leit-éan agus fanann le n-a coir go veiréad an tráiparó.

AN PORT.

Aitirigeann an geallann cáta ari a port agus ari uatanna élinn. Iri ionúil go uoiruigeann ré ari a port i mí feabha agus leanann uó go veiréad mí lúil. Ní minic a gñíor ré ceol uair rin go veiréad mí éanar. (Cualar an port iomlán dá gáir ari ari mí reo). An glaoíac "pinc pinc," bíonn ré ina béal ó ceann go ceann na blianna. Sabann an coitcheall a port go háir, aigeannnta, eoiréamail. Ní mair port aigeannnta a éabairt ari. Ac tá dá loit ari. Tagann ré éun veiréad go tobann i gceoi atá mí-fáiríail uon éluar; agus tá ré gearr mar port san ari ann. Níl socrann as an geallann reo mar éolúir ari an geallann fóctannáin, ná ari an geallann creige, ná ari an gceolairte fáilíge, tá an oiréad rin ceolúirí marre ari fáilí i n-éirinn naé uógaíuro ruaitéantar dá

ceol reo, agus dá comaríca rin, ní comhruigeann i n-éanann pan tír reo é le gíao dá éirí ceoil mar gñícear na n-geimhead.

DAČANNA.

Ní féirir a páo sup éan san comarícaí an geallann cáta mar i éan an-uairte an coitcheall. Socrann na rinne ari bairi a éinn agus ríao go uir an éil. Deair-bán ari a dá leiceann. Dač an éno éapail ari a éruim. A bpoláic agus ríao go uir n-a bóis deair san veiréad éinn deair le bpoláic an geallann éilinn. An bóis bán agus ruaimne de'n deair éirí. Ball bán go follurac ruaitéantarac ari gñalann an ríacáin, agus cleitce bán ríao ari dá éimair an eapraí. Bíonn uatanna an éolúir ari bairi pan eapraí, agus páirígeann ré ina áille ríproeas agus rípoilín, glarós agus ruabós, fúreos agus gíleoréac. Níl an ceaire éinn móir ná éinn uairte leir an gcoitcheall. Níl an socrann ná an deair ná an uairte éinn uóam uirí, ná an oiréad de'n bán ari. An geallann cáta (an coitcheall) tá ré ari éann de na héanaí ceoil i veiréad dač, agus i éan comaríannamail é a éolúir an t-áiréad uoanna san ríac. Tá ré ina pteabair gíolrúte agus ari reao an gñíuró. Tagann ré ari leir na fúinneoirge nó ari an mbóro éanaí agus ríocann ré búrpar ari an agus reola agus ní éimheann ríro ari na truaíán eile lá reáca, mar gñíor an lonnú agus an meannán beas eoirca.

SÓB AGUS SÍACÁN.

Iri ionúil sób gearr, ceann ari na geallann, a beairuigeann ari ríoláin, agus ní taire leir an ngeallann cáta é. Soláir-ruigeann ré an biao leir an ngob san éonnam ari éirí ó na éirí. Níl ré eiríre leir na cora agus ní éirí leir fuo dá laíao a ioméir ina éirí mar gñíor meannán.

Iri de réir uéanam an eapraí agus na ríacáin a bfor an t-eitell go mar nó go meairíra as éanaí. Tá fuo mar pan eapraí agus ríacáin éirí as an ngeallann cáta. Fásann rin an t-eitell go mar aise i mí mairt uó an fáiríge móir a éabairt ari féin.

AR LORG BÍO.

Meaisuigeann an t-éan reo eiríac, ríoc agus reácaí an gñíuró agus imiceann ríome go uir áiréac a mbíonn uairt na catáin bog, ní naé iongantar agus reairí an éin ari ríoláin a gñeairuigeann ríoc agus a foluigeann reáca. Tagann na mílte geallann cáta anoir éugann go féilteamail ari Sapana faoi veiréad fúgairí agus faoi Samain leir an ngeimhead a éiríac ari an oileán iatáir reo. Imiceann ríao ríor uainn ari pan eapraí. Má bíonn eiríac ari Sapana bíonn na geallann cáta as ceitce éugann anoir ari reao an gñíuró. Agus ra tír reo féin, ruigeann an eiríac na hénaí ríao go uir fíir-iarpar na tíre, mar naé uóiréann ríoc nó reáca go ríom ari an meall-bóro éirí.

AN NEAO.

'Sé an ceaire a gñíor an neao. Tusaí faoi deara go minic go mbíonn an neao ari i n-aice le neao an ríoláir móir, an Liatáirí. Sin é an ríoláir i mó re na ríoláir. 'Sé i láirre aca é as coraint a áiríu ari na ríoláirí éin a gñíor fúgair ari uiréac agus ari gearraí na mion-éan (an éionnós, an reabac, an ríac bpeac atá má áirí). Tá an ríoláir reo ari éann de na héanaí ari luaité a veiréad uiréac pan eapraí. Tá an geallann cáta ari éann eile aca. Nuair a bfor uiréac gann rin i an uair i mó baíarí ó na ríoláirí. Tuigeann an geallann cáta an éonabairt, agus veiréar sup mar gñíall ari rin a éimheann an ceaire a neao faoi éimheann an ríoláir móir go minic. Má ionnruigeann reao an éin bis tiocair an Liatáirí dá éonnam pan gceoi go gcoinneocá ré an t-olcar ó uoir a tíre féin.

Molann an neao ríuam na eirí a gñíor é. Corcán beas eiríac a ríamail. An bun agus an taob amuir uéanta de éonac,

ríaríac éol, uólamn agus de gíocá beas ari agus tuige agus iad ari fuo fíge go uóac eiríac ina ríaríac le éile. De élinn i de fionnó an taob ríaríac pa gceoi go mbíonn an neao te teolairé min. Bíonn ríao an nro coiríom eiríac. Nuair a bfor áiríu an nro leagá eiríac ari, ríuréann an ceaire ríaríac ann, búríann a bpoláic i gcoinne taob an nro agus leagann a gob anuar ari bairi an ríao dá búríac. Capann rí cimeall ari an gceuma rin go uir go n-éanann rí min gac gair. Connaic mé as óbair mar rin i agus an t-eapraí eiríac i n-áiríre ari ari fáiríac go uiréannmóac ré leir an neao ari an taob éirí uir. Iri minic a bfor feiréar búríge ari an taob amuir den neao. De ríaríac éol an feiréar rin.

Ceirre cinn go uir ré cinn uóiréac a veiréar an ceaire.

TAÓS Ó CEALLAIG.

múscail uó mrisneac, a banbá! tairíre naomh maolseacáin.

Bíro mrisneac asao, a mris mo éiríre; ní ceiríro ari eairíac uó i n-éirinn go uó. Féairí agus fíoríac i le gíreannam reairíreac agus ríolrúca rí dá bairi go lonnirac an fuo na eiríac. Agus ríra a éirí, ríaríre uó éann dá éionn rin. Veirí uó lá féin asao. Deoiríac uir fuo reáctíreac de éairíreac bliadain de lá léin, coiríom reáct bpeacá maríreac uó námar, agus gceoi reiréan ríreac de búrí ari fúlaíirí ac a éion féin de éiríreac agus de ríuríre uó fúlaíirí i gceiríac ari a n-éiríreac uó éairíreac. Na námar pa mbaire asao, uiríreac éin élin iad, agus búrí fuo a n-áim ari ceal. An méir hírlíreac é, áiríreac dá réir é, agus ní búrí ríurí ari uó gíor. Veirí ríoláir fá ríurí i uóiríreac agus búrí uairíreac, uó-é-áiríreac uó éiríreac.

"CLOC LAURÁIS" a uíreirí.

EOŠAN Ó COMRAÍRE.

MSS. Mac. Leat 434.

Níl call i gcomhruigeann uó éinead a uóir i muisín ari éin an réim agus an trairíre iri uóir uóir uó bairt amac, ac tá don ní amáin ruaitéannac i anam agus meannma ríor-éiníre a veirí aca, iri euma i gceoi nó fá ríoláir uóir. I na fúcair rin, níor móir uóir gñíam a veirí i na gceoi aca ari an trairíreac i ari an tuatáirí, agus gñíao agus uiríam dá uirí agus uó feairí a uiríre. Ac an gñíao agus an uiríam rin a veirí aca, bairíre amac luac nó mall ríoríre a uiríre agus a gceiríom.

"CLOC LAURÁIS" a uíreirí.

[Támaro fá éumaoir móir as Cloc Lauráir] ari uóir an dá áiríreac uó a reoláir éugann le eirí pa Stoc.—Feair an Stuc.]

COLÁISTE NA HÍOLSGOILE, SAILLÍN.
SEISIÚN 1928-1929.

SGOLÁIREACÁ NA SAEÓILGEACÁ
LEIGEACÁ I N-GEÓILGE.

Tá ríoláireacá le fáil as Saeóilgeoirí ó uóiríac mar leanar:

(a) Ló pa mbliadain ari reao ceirre mbliadain uó uóiríreac a búrí uóiríreac na híolrígíle bairte amac acu.

(b) Ló pa mbliadain ari reao dá bliadain uó uóiríreac eile ór éionn oit mbliadina uóiríreac a búrí com-truime ríoláirí oíca.

Tuóiríreac léigeacá i n-geóilge, pa gceoláirte, ari na háiríreac ríoláirí reo leanar: Tráiríac, Sealléarí, Cúntaríreac. Seairí, Ríomairíreac agus Tíreolur.

Ní búrí ari na mris-éiríac ac uóiríreac beas a ioc.

Donuine atá as eiríreac ari na gceoláireacá tuairíreac ní móir uó a iairíreac a veirí ríaríac ríom lá beairíreac.

Le tuilleam uóiríreac a fáil ríuríreac as Ríaríreac, Coiríreac gceoláireacá na Saeóilgeacá, Cóláirte na híolrígíle, Saillín.

RAIRÍ NIÁL

CAIB. III.

Duró é Napoléon Spaeftell, Mac Eime Tuasfóla Mac Napoléon Finn a bí na n-uis ar an loppuairéan an am sin. Duró i Sunnhillto, inísean ádur tóti a mátair. Sé an áit ar éomhuig ré féin agus a mátair coir as Cappaig a' Ríog.

Bí an ríseal amuig faoi reo so raib long car éir a teact irteac ra scuán ar lortaro. Com luac ir eusla Sunnhillto é, cuir ri tuairis cé bí ar doir uiré, agus duiré léi so mbeo é hrút é, mac deapbrácar u'ádur. Ansin duiré ri, "Ir fupurp aicne so bfuil ré a' teact ar coir a oispiro-eacta, ac tá ri ríobda leir as fear uár b'ann Sótí.

Slaoirí ri cuic ar a siolla, ásmunro, agus duiré leir: "Céirí ríor so uci an calao so searcar leat ádur agus hrút, agus tabair cuiread dóib uam-re a teact agus an seimpead a cuir car annreo lom. Abair leo fheirín so mbeo mipe cáirte-amail leo, agus má shionn hrút mo comairle so seimpead mé leir i uaoib a oispiro-eacta ir sac don tróir eile, agus so labroda mé leir an n-uis ar a fón, com mail."

U'icirí leir an nsiolla so uci an céir, sup carad leir iao; agus com luac ir bí ríor aca-ran so mbeo é siolla Sunnhillto é, u'fáitcisead so eorideamail noime. U'innir ré dóib an teactaimead "nar cuiread é, agus cuair ríar-ran i leat-caod so nglacair comairle eatorra féin. Labair ádur:

"Silim féin, a úime muntearó" ar reiréan, "nac call uáinn móran ama a caiteam leir an ríseal reo, mar so breic-tear uam so bfuil ré rocuiríste ceana uáinn; aiaé tá fíor asam-ra cé'n ríor mcinne tá as Sunnhillto—com luac in éirinn ir uáitcisead a cuiread, ruaisre ri amac ar an tír rinn, agus coisre ri ar seuro eadala; ac má téigeamur cuic, annsin deapra ri onóir ir omór uáinn mar tá seallta aici."

Cuair ásmunro ar air adale nuair a bí a shó dearta aise, agus u'innir so Sunnhillto sup éirí leir so mail, agus so rabadar le teact ar cuair cuic.

"Ní féarad rúil a beir le n-a malairé" ar ríre, "mar tá ré ráitce sup fear coisre céitíre é hrút; fair so sear car, a siolla, agus com luac ir fíorfeair ríar an baile, tabair ríseala uam-ra."

Cus hrút agus ádur a n-áirí ríor ar Cappaig a' Ríog, agus nuair a fíorfeair an baile, bailis a nglacra ir a searíre amac faoi n-a noime, sup fáitcisead ríor. U'fíarísead ríar-ran a raib an n-uis as baile, agus duiré leo so raib. Carad leo ásmunro iao rin, agus ríseala aise uóib ó Sunnhillto, a' ráo nar coir so mbeo don tróir aici féin le n-a ríseact ar cuair cuic so breicirí an n-uis i uaoib, ar fáitcior so n-abrócarde so raib ri a' cuir an iomarca ruime ionnta. Mar rin féin, deapad ri sac a a breicirí ri uóib, "agus," arfa ásmunro, duiré ri leat-ra, a hrút, san a beir pó eúcal or comair an ríog, agus iapairí ar tá glacra irteac in a shíroa féin; agus reo culait shíre uic" ar reiréan, "a cuir ri cusad, le cur ort a' uol or comair an ríog uic." U'icirí le ásmunro annsin.

Lá na báiread duiré hrút:

"Téigean anoir so uci an n-uis."

"Tá ré com mail uáinn," arfa ádur.

U'icirísead leo, uá-ríeas aca cáirte saol ar fao, so nglacair irteac ra reomra mar a raib an n-uis, agus deo or a comair. Cuair hrút irteac i uaoib agus u'áitcisead uon n-uis. Bí an eulait shíre ar. Ureacnuig an n-uis so ginn ar, agus u'fíarísead ué cé ann agus ríomnead é. U'innir ré uó.

"An lortaroac tá?" ar an n-uis.

"Ir ead" aoir ré.

"Céar a éar annreo tá?"

"So breicinn uó tír, a n-uis," arfa hrút, "agus fheirín, tá uáitce uá-ríeas asam annreo, agus fíre so éongam-ra uam,

má'r lom mo éarí fíeasil."

"Cus mipe m'focal," ar an n-uis, "so mbeo coir ir ceart le fíeasil as sac donoume annreo an loppuairé; ac an é rin an méro a cus annreo tá?"

"Ní hé, a n-uis," ar reiréan "uá mian lom so breicirí annreo in uó eúir mé, agus mé glacra irteac in an n-áiríro."

Níor cus an n-uis fíeasra ar an éileam reo, ac labair Sunnhillto a bí ra láirí—

"Feictear uam-ra," ar ríre, "so mbeo mór an onóir uic an fear reo beir in uó shíroa, mar com fao ir leat uam uá mbeo móran uá-ríeas ann, u'fíarísead so mór é."

"An fear eiríonna é?" ar an n-uis.

"Tá ré eiríonna com mail le beir uáitce uó" ar ríre.

Cus an n-uis áirí ar.

"Du mail le mo mátair so nglacair in an n-áiríro tá," ar reiréan, "ac uó réir shíar na tíre reo, ní mór uic fíeasil so ceann coiciríre. Tar eusam annsin, agus uéanra mé mar ir uol leat. Cuirre mo mátair caoi ir coir ort so mbeo an coiciríre rin car."

Slaoirí Sunnhillto ar ásmunro.

"Céirí in-éimfeact leo so uci an teact," ar ríre, "agus ar mail leat féin ná leir don anróirí oirra."

Cuair ásmunro amac so uci ré so uci ádur cloac iao, a bí shíearta caod irteac le brataca áille iolbataca. Bí áirí-eatair Sunnhillto ann fheirín.

"Anoir" arfa ásmunro le hrút, "reao eirícear uic sac ar duiré Sunnhillto lom a ráo leat. Seo i a háirí-eatair féin, agus ir mici a fíorfeair tá, agus an uair a cuic ar ri féin féin irteac an ádur, ná heirí ar an searíre."

Leir rin cuir ré 'un buirí iao so uci ite agus ól uóib. Du searí na ríre iao so uciáirí Sunnhillto féin irteac. Bí hrút ar tí preabao 'na fearam ué léim, so n-áitcisead ré uí agus so leigead ré ra searíre i, nuair a duiré ríre; "an ar uó eadair," aoir ri, "agus comirí uic féin i com fao ir beir tá faoi eadair mo shíre-ra."

Ansin fíor ri ríor le hair hrút, sup eorísead as ól, agus u'fan mar rin so horíce.

"Deirí cu in an reomra tuar anoir," aoir ri.

"Díor ágar" ar reiréan.

Cuair ar fao a eolao car-eirí rin, sup eolao so ráo so marom. Toruisead ar an ól áirí ar marom, agus mar rin a cuiread caríra an coiciríre le ól agus eolao. Uagair Sunnhillto ar na fíor fíeartail, agus duiré leo sup é a n-anam a eallíroir uá n-áiríroir céar a bí a' cáiríro an ádur ó lá so lá rin Sunnhillto agus hrút.

Nuair a bí uéiréad leir an searíre, dhonn hrút céar bannlám u'éarad breiríin agus uá ceann uéas u'fíalluigeada ar Sunnhillto agus bu mór é a uiréad ar a fón. U'fíeas ré plán aici, píos i, agus ríro ar a bealac é. Lá na báiread shíre leir agus ríroa fear amair 'na uáirí, so nglacra ré or comair an ríog, agus sup áitcisead uó.

Labair an n-uis: "Tá tá a' teact" ar reiréan, "so nglacair an seall a cus mé uic coiciríre ó fón a eomíonao"— agus ar áit na mbonn glacra hrút irteac i n-áiríro an Ríog.

"Cá fíorfe mé fearra?" ar reiréan.

"Fíeasra faoi mo mátair é rin," ar an n-uis.

Fuair ri áit fíoríre uó in an reomra ad áiríre, agus eair ré an seimpead i shíre an ríog faoi mear agus faoi shíroam.

CAIB. IV.

Ar teact an eaprairí labair ré ar Sótí, agus hínirísead uó so raib reiréan miciíre ó uéar so danmarí agus an oispiro-eacta tugra leir aise. Cuair ré annsin so uci Sunnhillto sup miiir ri uí céar a bí uéanta as Sótí.

"Uéaríre mipe uá-báiríre uic" ar ríre, "so na breicne, na fíir ir ríre le fíeasil, agus mo éimpe féin—faol san

níseadán—na seannar, ac na híniríre leir an méro rin so breicre tá an n-uis."

Cuair hrút, mar duiré ri leir so uci an n-uis, agus u'innir uó faoi Sótí a beir miciíre ó uéar, agus mar bí ré féin a' brat ar é leannmian.

U'fíarísead an n-uis ué cé'n eadair a bí tugra as a mátair uó.

"Uá báiríre fao, agus faoi san níseadán mar ceannarac oirra" arfa hrút.

"Ní mail a eiríreirí ri" ar an n-uis. "Uéaríre mipe uá-báiríre eile uic, agus 'na uáirí rin féin, ní mór uic uó neart."

Círoalac ré hrút ríor so uci na báirí, sup cuir ré plán ir beannac leir, ar an searíro. Shíre hrút, le na eadair, leir ó uéar. míceal ó draíneam.

An meadon-Sgoil

An mí reo táirce uéaríre eusam ar sac céaríre uen tír bunáirce, agus ir beas loct a bí ar eadairíre aca. Náir lara uia buirí lán i searíre miiirí (leiríre ceannam): ir áitcisead uáiríre saeóiríre a ríroib, ac níor fíroirí buiríre náiríre oiríre an "Stuic" i n-am. "Mar rin agus uá-báiríre rin," mar uéir an e-áiríre, ní féaríre uáiríre a eadairíre uó eadairíre áiríre. Uéiríre eile as an bpaorac uáiríre n-áiríre.

A páiríre uí fínn. Ní mé a miiiríre tuar a' fíeartail ar meadon-Sgoil? Céaríre a rinne saeóiríre an loctíre uic ort le so bfuil tá uá eadairíre uó leiríre? Náiríre coirí so mbeo ri com mail le "saeóiríre na leabair"? Seiríre uí ceann mail; leann ort.

A páiríre (eumeadáiríre). Ir uéar an cup ríor é rin a rinne tá ar áiríre uáiríre na náiríre uáiríre an searíre uáiríre, ac bí ré páiríre: u'féaríre leabair mór a ríroib faoi an searíre rin.

hoibeard (tuairíre). Ureac tá curí mail páiríre, ac ir beas uen ríroibinn a raib uóiríre uáiríre aise leir an searíre: ná bíro don uóiríre uáiríre ort.

Tá uáiríre na miiiríre reo a uol uó uiríro Ní eolac ué báiríre páiríre uéaríre a ríroib ri ar "An Méro a u'fíalluim mé" ar "Stoc a' miiiríre, 1928." Ir ríroibinn na eadairíre áiríre a fáil uó ar an eadairíre reo.

An mí reo eusam uéiríre ríro asam le uéaríre mail: ar "Ceol saeóiríre" nó "Ceol na n-saeóiríre." Ní mór na náiríre a beir i n-áiríre an Stuic rin an so lá ué áiríre. Seact ríroiríre agus ré ríro an eadairíre uáiríre, leat-eoríre nó leabair saeóiríre an uáiríre uáiríre.

seamíníre póilí a' cláiríre.

Seo leann páiríre beas le ráo nuair a eiríre uáiríre eum rin ríro.

Céiríre coiríreirí ar mo leabairíre:

Céiríre áiríre uam' fíre

Ir má fíeasiríre báiríre ar reo so marom, so mbeo i bpaoríre uáiríre ué a beir m'annam.

máiríre ní uóiríre.

Du eairíre uá sac saeóiríreiríre i miiiríre áiríre cláiríre san don áiríre uó ceannac ac

Aran

u

Cinneide

an e-áiríre is fearra uá nglacra.

124 so uci 131 searíre páiríre

áiríre

uáiríre naomíre páiríre,

baile áiríre cláiríre.

Súclíre—3141.

bunaðar an gilleagair

III.

fá easnamh.

Ní call túinn ár rnuaintí do éaspað móran le cuirgint supb earnamh .i. puoái a beir a ceartáil uainn, ir úgðar le gac corp dá gcuireamuro uinn, supb iao ir cionncuicair le gac rúccáil nó obair dá noéanamuro. Tá á fíunne reo cómh roiléir nac gáó a beir leir a' gceirt níor mó.

Lionmhair easnamh.

Ir léir don t-aois náir deacair o' aicme nemhribialta mar a gáir a fáil mar taob amuis de'n beaí, ir ní-beas o' aicmeó- airíir i n-earnamh oíca. Cuireamuro i gcar na uaoime goirna ran áfne! Ní caiteann ríao bróga, ní cuiseann ríao go bfuil call len a leitero. Maroir le éaspaí ní móran a b'ior uata ac an oipeao. Ac ní mar rin don an muintir fuairbdearais. Bíonn éaspaí 7 bróga agus móir curo neite nac iao a ceartáil uainn i gcómhnuirde agus dá ribialta nó dá fuairbdearais an cinead 'reao ir mó a b'ior a ceartáil le ríao ar a gcar; 'reao ir lionmhair na hearnamh a b'ior oíca. Agus ar bealac, nac in oípeac ir dual do fuairbdearac, earnamh nua do cup i n-úil túinn? Ní call túinn a ráó mar rin sup i lionmhair a raóar earnamh oíann do péir mar céigear fuairbdearac i ceirre oíann! Agus de b'is sup ceir an-taóacac i reo ní beir loct oíann b'féirir i do pléirde beagán beas eile.

(Cuiseann sup téarima nua é reo "earnamh." Séarir ir b'is leir puo nó ní nó aóðar ar bit a beaó a ceartáil uainn. Earnamh reao biaó, éaspaí, capall, léigeanh nó fóglum, biotáille, nimh, nó puo ar bit eile cómh fava agus a b'ior ríao de oíe oíann.

Tóil.

Má bíomuro le ríao ar earnamh ar bit caiteamuro ní ná aóðar eicín o'íu le linn ríao ar. Agus maroir leir an b'ocal reo "íu, ní móir a meabur nac é an gnac-éiall tóranca atá leir annreo. Ir cuma an fava searir a fearar ríaoiréar íveóccar uair eicín é. "An puo nac gcairre tú féin cairre do cómhara é" aóeir an fear-focal. Ir eol túinn go mbíonn aóair ann a n-íuictear amac ir amac cómh luac agus baintear leir nó úráio arca, agus ar an taóir eile de go mbíonn curo eile ann nac oéigeanh ar éipeac nó cun veirio go ceann na gcianta. Do péir ar mbaramla mar rin, bíonn íu ann i gcómhnuirde le linn ríao ar earnamh. Nuair caiteann biaó íuictear é ar an toir ac ran am céatona baintear leir ar, ríao ar earnamh. Má loóann na glarrai ra ngairíin, ní baintear leir arca, mar rin ní h-íuictear iao. Ir ionann an loóar ra gcar reo agus milleao nó ríuioaró.

Agus ir féirir, 'na óiaró rin, aóair o'íu o'íonn tuilleamh nó b'is ríaoiréar do cup ar fáil, nó do foláir. Íuictear sual, cup i gcar, le linn éaspaí do uéanamh, le linn leabar a uéanamh íuictear uabac 7 ráiréar. Ac uéanfamuro tagairt don ceir reo arir.

Tréirre a bameas le easnamh.

Tá tréirre áiríre a baint le earnamh i gcoiteann agus ir ríu túinn iao do tabairt faoi deara.

(1) 'Sé an céao puo a éiríamuro faoi deara maroir leó, nac bfuil tóramh leó, ré rin le ráó go bfuil ríao cómh lionmar rin nac féirir iao do cómhara earnamh agus tá ríao a óul i lionmharaic i n-ágaró an lae. Ir minic a cuireann an ceir "an mbéir tóramh leó go deo? nó ar íuic an puo é féacaint le tóramh do cup leó?" Ar nois ní ceirceanna iao reo a bfuil ré de cupam ar an nSeilleagairíao iao o'íreagair ac féarfamuro an méir reo do ráó fúca nac noéanfao ré uocar tóramh do cup leó, iao reo go ronnraóac a bfuil ríaoiréar 'na cupróir acu. Ac níor móir

a beir aipeac. Níor móir go mbéir earnamh ir uairle, mianta ir aróagannca le ceac 'na n-áir aiae mura mbéir, ba céim un veirio iao do laóu agus san cinn ab'fóganca, ba gcanamla a beir na n-ionao. 'Maíre a b'ior ro-ráir' mar uabair an fear fava agus maíre do'n éinead ró do'n náiríun ar b'fúarca iao a ráram; ní bíonn uul un cinn iontu.

Sáccac.

(2) Mura bfuil tóramh le lion na n-earnamh ní h-é a fearac é maroir leir an leir ir féirir a baint arca le linn ríao ar oíu agus reo ceann de na ríaglaa bunarí ir cáccacaisge dá mbaineann leir an nSeilleagair. Ir leir ríonn áiríre aríin re ocar do ráram, ir leir ríonn áiríre uirge le car a mbeaó. Má cuireann leir an oíol reo ní ráac na ráirac 'aíreóccar ac veirir agus ríao agus do péir mar caiteann ar an uóccain reao ir mó a beir an veirir nó an ríao. Baineann an tréir reo le gac earnamh ac ir mó atá rí a baint leir na n-earnamh aigeanhca nó náóirca. Meafar b'féirir nac mbaineann rí le aigeanh, ré rin le ráó nac féirir a ráir aigeanh a beir as uime. Anoir ní deacair a carbaint sup aímíoc é reo. Mura mbi ar noóccain aigeanh aóirde 'ré an t-úgðar atá leir, supb é an t-aigeanh an t-aon aóair ríaoiréar dá bfuil ann faoi láir a bfuil glacaó leir go foirleacan mar éineamh ar an uile éinead! Ní féirir linn a beir ráir aóirde maroir le aigeanh nó go mbi ríao ar gac earnamh.

(3) Ir beas ní dá ríuicteann rin nac féirir aóair eile do cup 'na áir .i. féarfcar aóair ráiracac do cup i n-ionao a céile. Mura mbéir aríin cunneacac le fáil ríaoiréar aríin reagair rin agus dá mbéir an t-aríin reagair féin gann ní beaó loct ar na favaí. Agus ríagla tabacac eile reao i reo mar cuiseamuro dá báir go b'féirre an uime é féin do ráram ra gcar ir fúarca agus ir ríaoir. Má féirreann ríaoir mar go leir oí ní bacra ré le gluarceán; bíonn na mná ráir le ríao ríaoir a n-áir an fíir-ríao, na laeannca reo, agus mar rin reo.

(4) Bíonn earnamh íolpínnac .i. ar ríao ar earnamh áiríre aigeanh earnamh eile. Má bíonn eangac agann ní móir ceirac agus luairde len 'ágaró. Má' gluarceán atá agann caiteamuro ola agus petrol a ceannac len 'ágaró.

mail.

leabha nua

CÚNTAISICÉ. Copmac Ó Caóla do ríuio. Uíun 7 Ó Nualláin do cup amac. 5/- a luac.

Leabairíu reo 'reao é reo ar Cúntar- aigeanh—an céao ceann fá'n aóair carca reo, go b'ior túinn é. Tá'n leabar go maíe ríio ir ríio ac 'na óiaró rin, fearacac gac leabar uair ríuioaró ríio, ní ré san loct. Maroir leir na téarmai agus na leaganaa cainte atá ann tá a b'fúiríor ro-cuicte, ro-lúcca. Níl an leabar rí-móir agus dá b'is rin b'féirir nar ceir túinn a beir a ríu leir an íomara. Ac ní cóis- fear oíann a ráó go bfuil curo maíe cainte a b'ior a ceartáil le h-ágaró na Cúntar- aigeanh nac bfuil cupra ríio ann. Cup 7 gcar é reo. 'Debit X's account.' Níl a fíor agann cé'n éarir ir cóir é a ráó, réaró a éineamuro i nSeilleamh annreo, áir a bfuil an t-aóair á múnar i nSeiríis 'cup do ríaoir cunair X é.' 'Debit his a/c.' Cup do uocar a cunair é 7 mar rin reo. Ac ir fúarca caint a uéanam ná cota a veirrear. Cuireann reabar móir ar na téarmai 7 na leaganaa reo ar ball. Íoir an dá linn ba cóir an leabar reo do ceannac mar tá neir le fóglum ar.

mail.

COLÁISTE NA HÍOLSGOILE, SAILLÍM.

OLLAMHANAÉC RÉ LAIOIN AGUS SRÉISIS.

Iarrann an Cómhair Ríaglaa iarracair le hágaró na hOllamhaneacac tuairríomha. £768—£800 an tuairríual i hágaró na bliána.

Ní móir iarracair a beir ríuic ar an 15ao de Meicéam, 1928, nó ríome.

Le tuilleam uóair a fágar ríuioar 45 an Rúaróe.

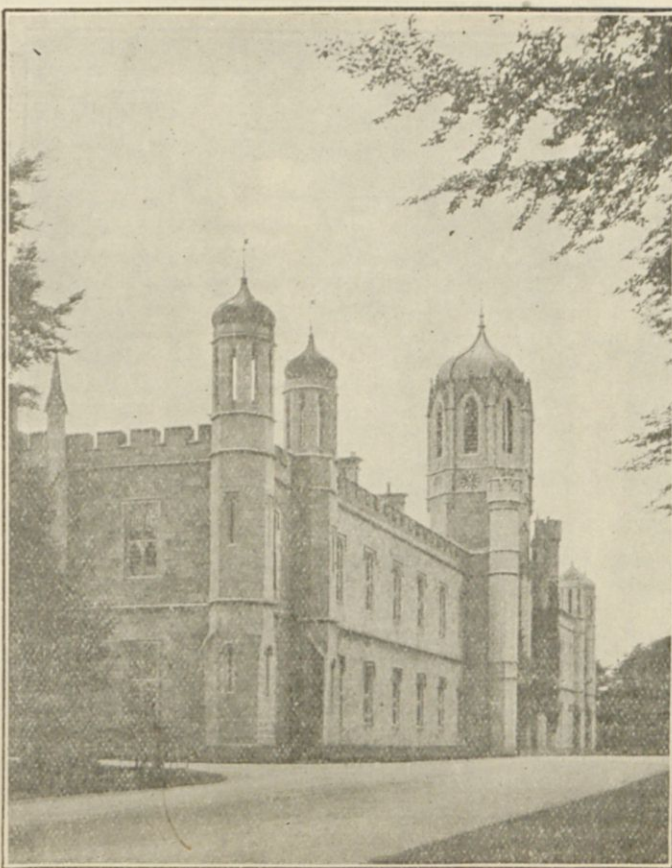
COLÁISTE NA HÍOLSGOILE, SAILLÍM.

LÉIGEAÉCÓIREAC RÉ RÍOMHAREAC.

Iarrann an Cómhair Ríaglaa iarracair le hágaró na léigeaécóireacac tuairríomha. £400 an tuairríual i hágaró na bliána.

Ní móir iarracair a beir ríuic ar an 15ao de Meicéam, 1928, nó ríome.

Le tuilleam uóair a fágar ríuioar 45 an Rúaróe.

Coláirce na híolrgoile, Saillíim.

"I noiar a céirle uéantar na Carleam," aóeir an fearráo agus i noiar a céirle atá a ceair dá baint amac don Saeróirge. Tá cup na Saeróirge a uul ar ágaró go coíca le veirreannar agus go h-áiríre ran ríaoir. Tá ríaoir uaoime faoi láir i gColáirce na híolrgoile i nSeilleamh atá a uéanam a gcuir ríaoirí i nSaeróirge amam agus do péir copamalaacac ní fava go mbi na cáinte mac- léiginn ar an oóis céatona. Tá Saeróirge b'is as curo maíe reo na h-ollamhann ann agus tugair na léigeaacac ar na h-aóair reo leannar i nSaeróirge:—Cunrar- aigeanh, Seilleagair, (Eco- nomics), Ríomharaic, Tráccáil agus Scair. Ir an gColáirce reo fíerir 'reao cuireann "An Stoc" le céirle; agus má' fíor ríaglaa beiró cupra móir Saeróirge ann 'reao mí an lúil, i mbliana.

5n0 An 5A1S:

A. Na builleóga ašur na bláctanna do
bheit, ašur iad do leatnú amaó fán
áer 7 a árou ruar fá ceap 7 fá
folur na gréme.

B. An biaó leásta a fušar an gléar
fréamaó ar úir a tabairt i n-
áirte éir na builleóga ašur na
bláctanna. Tá fá leir reo. Féad
“C.”

C. Curo den biaó reo do dí-leásta
ašur do éatú éim damna an planoa
reir do déanam de.

Fáranann na builleóga ar an ngar agus ar na cnaobacha. Is iontúil dá chuid in gac builleóis .i. an cor agus an bor. So mimic ní bíonn aon cor leir an builleóis. agus anarinn fáranann an bor díreach ar an ngar nó ar sgearaib. Bíonn dá thoméla ar an mbuilleóis .i. an thoméla uachtaraic agus an thoméla íochtaraic. Is tuibhe an t-ach bhor ar an thoméla uachtaraic ná ar an sgeann íochtaraic. Saete, folur, 7 tear na sgeime is ciontrocaraí leir an t-íomúeacht.

Is maot tanaíthe ro-bargta damhna na builleóis agus ve bárrí san aon coraíne beir aca ó neart na gaoithe, ná ó chonrad thóirín. Dá ro-réiríche iad meiréach so bfuil gléar féiteanna as téanam tacaítheaí 7 cúl-trocaraí dóib. Bíonn píosm féic 7 lár gac builleóis 7 mtear ón a bun so tóirín na bárrí. Riteann féiteanna móra eile ón bphíosm-féic trí lár gac builleóis agus leatnuigeann mion-féiteacha amach in gac áirí uacha-ran, 7 scaol is gur tacaí láiríne iad ar a bfuil damhna maot-mhín na mbuilleóis leacta amach agus neartuighe dá réin.

a. Fear ar bárr fluénair a éirí amach ar an bplaneta éirí mar tá call leir.

b. Sužann riad ircead de:ocráio cap-bóime (CO₂) ón aer. Connigeann riad an éarbhón 7 rgaileann riad an taeir-deó un bealaig. Meargann an éarbhón leir an sclóipóiril agus le huirge, agus le funneam na shéime tátúighear ma éirle iad le diad carbonáideac a óéanair don

C. Cabpúigheann ríad leir an bplanta
le anáil a déanam. Sugann ríad
irtead an t-aer trí na puill beaga
ar a thoméla. Tá trí eura ar a
laisteanan aer rin .i. an t-aer beó,
aer an de-ocráio carbóine. Deal-
uighear na trí cinn rin an
mbilleógis 7 ríadtear amach an
t-aer-neam-beo 7 an t-aer beó aer
comuighear an de-ocráio carbóine
i gcóir b'ó don planda.

1. Spairt ar an imeall de tuitlloéga beaga glara. Tugtar caithéir ar an tppairt seo 7 tuillín cairleac ar gac tuitlloigín nó abra a baineann leis.
2. Taobh ipciú den tppairt seo tá ppairt eile ar a dtugtar "an coróinín." Abraí nó tuitlloigíní iolrtaí aca ip iontúil bíor in' an gcoróinín, 7 tuillíní corónáca atá ionnta.
3. Ar taobh an fargta de na tuillíní corónáca bíonn na bacáí mimpitil. Saip éaola beaga iad rin, agus bárrí atá opta a bíor cláruighe le púdar mún buirde ar a dtugtar an mimpitil.
4. Ipcú 1 láir an bláca bíonn an coit bin, agus tíor as bun an coitbin bíonn an t-uibeagán ina mbíonn riolrao. Bíonn púdar as rineaó ruar ón uibeagán agus bárrí atá ar agus caithéir an mimpitil ro tdeagmáil leis an mbarr atá ionnup so noéanfarde an riol corpaic.

Sé gnó an bláca: na píolta a 'deanamh leir an bplanta ar a bfuil pé ag fáir t'ait-
 geineamainc. Cúin rin a 'deanamh caite
 'deannac an mimpéil tuitim ar an scoilbín.
 Téigean an 'deannac píor trío an bpiotán
 ipceac ran uibheagán. Tóptuigeann pé na
 huibeača beaga agus páran píol ar gac
 uib tóptuigíte. An mimpéil 7 an píolpiot
 an dá cúro píteann 7 buineann den planta.
 So hiontúil bíonn píot pa bplanta
 céatona, ac níl call leir rin.

An fáo i? bíor na riolta ag fáir tagann fáir ar an uibeasán ná péir nó go mbíonn ré ina tioraí aibí. Téigeann cor an bláta i bfeócaí 7 feóthúigean an eailier agus an coróinín 7 na bacai minicí.

1 bplanta bíor aḡ bláctú ar feadh tamaill
éitear na toráa aibíoe aḡ orcaile uá
rtuaim féin aḡur aḡ pileadh na ríolta a

(λεανφαν το ρεο).

peadair ó doirnéin CCT.

[Do péir an tseandair, thream de fairsiúirí Cromuil a bí ag popaó leó trí Connrae na Míde sur fíor ríao teac feilméara boict sur marbuis ríao é. Tríe an hean agus an "Leandán" ar a huét aice ad lean tuine de marctíní peo Cromuil i agus éur pé an píce a bí aise trío an bpáiróin. Rinne an file ultac peatar Ó Doimín an "Crimáin" nó caoine áluinn peo don mácair i bfao cara éir rim. Da breas an píora le haréiróiréacé ag feir nó Ceitlé é.

Ar an leabhar "Rann agus Amháin" (Orun agus Ó'Nualláin, 1925, 2/6) is éirí Éamonn Ó Tuathail, m.a., amach, abaineamair an píora seo. Tá filideacht uile abhíreáil sa leabhar seo.

1. 6 0.3

Naé maizs tóom i t'éir,
 A leanbáin na sgraob!
 Naé nbeaca 'mé ar teiceas leat,
 A leanbáin mo éleib!
 Nuair a táinig ríad go noic (son tís?)
 Ué! náir noic mé mo éib,
 I noic go maotfann íad,
 A leanbáin mo éleib!

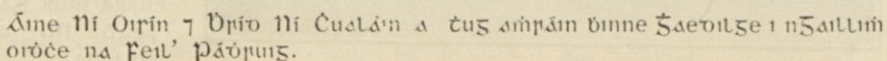
[illegible]

Cá nuaicéaró ar gcáirte
 A leanbáin na gceao!
 Táro 'na lunge san áit,
 A leanbáin mo cléir!
 Táro uile iní an uais—
 Na cuparó cáilma cuparó!
 Uéanfaró ar an tréluais úit
 A leanbáin mo cléir!

Toll riad do lám-ra,
 A leanbáin mo éileib!
 'S tú in mo lámha
 A leanbáin na scrachó:
 Do gomead mo éilí
 Óir éuaid an fad go noit (?)
 'S do ling fuil do émoróe,
 A leanbáin mo éileib!

Do-connacar do údar-pian
 A leanbáin na searóí!
 Ní aithníim mo pian-ra,
 A leanbáin mo cléir!
 Do éirí m'íre leó—
 Níor fuim liom mo béo
 Tógáim b'ár ra gleó,
 A leanbáin mo cléir!

'Do éanraig le rian le crann mé,
 A leanbáin na scriobh!
 Ionnuir go bfeácfaimh é an-éire
 A leanbáin mo éirí!
 D'i cú ar bárr an píce,
 'S do-éala mé do éaoi-re,
 'S tu réad rin mo éaoi-de-re
 A leanbáin mo éirí!

Σμανθεαυ]

["Connect Tribune."]

Fuaireamar léir-mhear ar "Tort" le Dáirí Ó Caocháig, ac tá aithneála orainn naé féorir linn é cur irteac an mí reo. Cuirear pa gcéat Stoc eile é.—(F. an S.)

TÉARMAIĞEACHT

(Ar leanamaint).

Gallant: Sgaráipe, nac doibinn don rgaráipe b'ear dá meallad. Ó Cearb. 1., 327, (flirt), rgaráipe.
 Gallery: (1) Sléadar (n.); (2) (platform), caiblead, do caibleadáib in lúitig, Cat. C. 1878, (from the galleries of the siege tower).
 Galloway: Sall-Šaoróit.
 Gangrene: Moršar (O'Grad. Cat. 213).
 Garden: (1) lúšor; (2) šáirín; (3) šáiríá d'oráir; (4) (orchard), ušall-šor (ušallor).
 Gardiner: (1) lúšaróir (lúoróir), lúšaróir, Sg 92b1; (2) šáiríá d'oráir.
 Garlic: (1) Dorríur, CZ, XV., 371; (2) wild, cream.
 Gas: Ce. mūd, muc tpa amm painviler do viaro, unde vicitur mucat (fumes?); (2) vė, viat.
 Gash: Tpeašmar, tpeašmar Cat. C. 6059, 6086; tpeašma .i. c'p'ecta, Ó Cl.; (2) leašmar, leašma fata fap-c(h)amma, Cat. C. 6086.
 Gaul: Šallia, tpe Šallia, Cat. C. 119, 383 in tpe Šallia, (ib) 201, 5., na Šallia, 218 375, i c'p'ecar Šallia, 3551; (cispalpine), Šallia ceantpac (n.); (trans-alpine), Šallia altpac (n.).
 Gear: lončur, inchur, Šl. Turin, 2, 17.
 General: (1) Cmeālac, hit cenēla p'oi vo sut, Sg. 3a10 (they are general for a vowel); (2) a bunad fop'leatan. Aupac. 314.
 Generality: An ionvamlact, "le nāp luardēad an ionvamlact ac me," leir an ionvamlact.
 Genitive: (1) Taoibrem, Špamm. Tpacr, Špu IX.; (2) Šemro, fm plono Šemten, Sg. 4bi; (3) realbac, Ó U.
 Genius: (1) Aro-eagna (n.); (2) eaš-naigeact (n.); (3) (native g.) vūtcar; (4) ēirum (n.).
 Genus: Cemeālac, va cenēlac lxx vo iatub en, Špu II., 131, (of flocks of birds).
 Geography: Tpe-eolurdeact (n.), structural —clact-eolur (n.).
 Geology: Clact-eolurdeact (n.).
 Gesture: Ašpār, int ašpār vūn-šni in corp vo Dia, Ml. 13844.
 Ghost: (1) Tarōbre; (2) tairig; (3) ronnpar, ronnpar (an apparition); (4) alcaille, acclumte acco alcailli Šill, Cat C.
 Gibberish: (1) Šeapōro; (2) alšlōp, Coney.
 Gills: (1) Oiteac (1), oiteac RC., 24, 147; (2) geolbac.
 Glaciation: Oigim (n.).
 Glacier: Špuc-oigre (n.).
 Glad: (eye), rūt meangac.
 Glee: (v.): Tioncam, teancam, Cat. C. et passim (to-in-ad-ci-); (2) leašam rūt, cē ip vėire nā leašma pī an t'pūt.
 Glance: (1) Tioncam, tincuo, Ll. 67b20, 711; (2) fēacaint, rūt-fēacaint; (3) leašam rūt; (4) vearcar; (5) (stare), Špinnū; (6) (fierce), cup na rūt t'pūt.
 Gland: (1) Šipne, šipne, Šl. Šlanvula, Sg. 49b, Fēmeacār III., 354; (2) fāpneog, (Ó Quinnin).
 Gleaming: Luactarōe, va nem luactarōi laparōa Špu II., 110.
 Gliding: Šaol-čpām; ic fāelpnam tarrin fāitce Cat. C. 1833.
 Glittering: (1) lūcar, c'p'ui(n)orciac lūcar, TTebe 1455; (2) tarōleac taitnem tārōleac, Cat. C. 5302.
 Globule: C'p'uinneog, c'p'uinneoc A Sen. 385, Meyer, 711, nī benad a c'p'uinuucc vōn p'iuuic .i. a v'p'uct vo bapī an p'ēoir, A Sen. 385.
 Glory: (1) lonnagāil, lonnagāil, mro mroucāl, Sg. 247, 711; (2) Šlōir, "Šeōp'a tū Šlōir mā Šilleann tū."
 Glove: (1) Lāmanne; (2) (gauntlet), b'pacille, b'pacille, Ó Maolē, 165, C'p'mac, Archiv. I., 283; (3) (mitten), m'otōg.

Glue: Šlaor, šlaor, šlaor, Cat. C. 5229, T'p'oi, 2046.
 Glued: Š. Šlaor-eašar, vo p'it(h)roaib šopma šlaor-eašar TTebe 1280.
 Gluttony: C'p'aoir.
 Gnashing: (of teeth), iončomait, mčomait v'et T'p'oi 866, SR. 6375. (v. v'et, Meyer).
 Goal: (1) Dāpe, tā ceao aige an dāpe a čup amac; (2) bēal dāpe, čupfēad pē an lūčpōro t'p'io an mbēal dāpe.
 Goal-keeper: Čūl dāpe.
 Gospel: (1) Šoiršēal; (2) leašar čom, vo leušar vo leašar čom, Maet Ruam 12, lēis an pašar leašar čom vō.
 Government: Rišaltar, (representative) vāl-pašaltar, vāl-pašaltar (n.); monarchy, p'ioš-šlāitcar (n.); absolute, p'ioš-šlāitcar neam-čopannca, limited, p'ioš-šl., čopannca (n.); constitutional monarchy, p'ioš-šlāitcar p'eačēac (n.) despot, p'oplamarōe, despotism, p'oplamar (n.); enlightened despot, p'oplamarōe eašnarōe, democracy, vāon-šlāitcar (n.); aristocracy, čopnācar (n.); tyranny and misrule, cāc a v'earp'ar v'āp'igē 7 vo opoc-rmac, Cat. C. 593.
 Gown: (1) (professor's) tuišneac, tuišneac, Rev. Celt. xxvi., 8.
 Grab: Čus p'ep'ean ālar; v'atpuiš pē ē.
 Grabbing: Ašpārca, amptarōac (amptac).
 Grace: (say), v'atuiš pē an viat.
 Graceful: A čum ip p'ēigēanta, Ó Cearb. II., 131.
 Grade: Vo čēimnū, Ó Cearb. I., 1575.
 Graduate: (1) Imōp'em, ip amlaro imōp'engar .i. ip amlaro em čēimnišar, Aupac. 990; ("it is thus it is 'climbed,' i.e. it is even thus 'it is graduated'); (2) čēimnū.
 Grain: (1) Ašpār; (2) it, amm n-ēta. Sg. 17b 13; (3) (grains), Špān.
 Grandson: Ua, ó, (great—) inn-ūa, Cat. C. 5228 (:great-great grandson, Fēmeacār), iapmō, iapmua (great—).
 Grape: Šion-čaoir, 23E27, L. 191, 711; Šionuie, ÓR.
 Gravel: (1) Špān, Špān in mapa, Cat. C. 2162, al. Špān; (2) Špābēal, Špābēal.
 Great: Pōmp Mašē, Cat. C. 326.
 Greed: (1) An t-ampla; (2) antoirse.
 "Grid". In tual .i. inc iapann toll, Fēmeacār.
 Griddle: (1) Lann, lann; (2) Šp'eroit, im lann, .i. in Šp'etel. Im lannin, .i. t'p'ir in Šp'etel .i. oc impuro na bap-šine .i. benar vōn Šp'etel, Fēmeacār I., 142; (2) bann-šp'ir, Ó Comv'eač-bām 21.
 Grid-iron: Rōipcin.
 Griffin: Šniom-iongnac
 "Grinding" Music: Štācar ceol, Ó Cearb. III., 158.
 Grinding: (material for—), āōbap b'etig, Ó Cearb. III., 214.
 Groove: Tairūean, tairūim, tairūin, fl. D'p'icp'ean (to-ai-p'eo).
 Grope: A' p'mēp'act, v'imčēact ap p'mēp'act pōime, Ó Veašlōic, 279; cc. mēp'act.
 Ground Ice: Oigre Špinnū (n.).
 Grow: (1) Mī čis pēar ann nā fāpāc, Ó Cearb. II., 442; (2) fāpān pēar; (3) mēavaišēann vūme.
 Guarantee: (1) Tpeašar, tpeašar, Fēmeacār, CZ, XV., 349; (2) (stake), ip mač an uppa le cēao pūnt ē.
 Guard (v.): Tairigim, a v'ean tairic vo macan CZ., XII., 350 (cc. tairse).
 Guardian: (1) Aroipe faorma, aroipe foerma, Čp'et Šablac, n. 3. 18; (2) female, ban-comēarōar, ban-comēarō, TTebe 476; (3) caomnarōe; (—angel). aingēal ionšar, amm aingil ingarē F. Av. 180; aingēal comv'eačta.
 Guide: (1) Eolape, Čnoc in Eolape, A. Sen. 7560; (2) ceannape, Šeān Čaoc ip a ceannape, Ó Cearb. III., 170.
 Guide (v.): (1) Šeavūšar, ac p'etūšar capar, TTebe 2900; (2) ionnpar, v'earp' ionnpar na hōigē, ES. 142, fol. 130; (3) p'olāo, p'ol vo čiall,

Ó Cearb. I., 413; (4) tpeoir.
 Guidance: (1) V'eamān p'eo nā p'eoarō fānar ionnam; (2) tpeoir.
 Guilty: Čionncač.
 Guilty person: Čipionnpar, čipionnpar, Čoic Conapa, 37; criminal, v'iočba: v'iočbu, Fēmeacār; v'iočmeac, habitual criminal, (Fēm.); comat v'iočbu in p'ig- p'ecta Romānāš v'et Šp'ēr (always) Čēpār, Cat. C. 224.
 Guild: Čeapō-čomlūct (n.).
 Gullible: Vūme pōnnca (pō-šionnca?).
 Gulf: Mup-argail (n.); mēan mapa; —stream, an mōp-šēact Aclantac.
 Gum. (1) Meanann, menann, Archiv. I., 314; (2) šuma (n.).
 Gums: D'p'annv'at.
 Gun: (rifle) Vūb'p'aeac, tpeam vūb- p'aeac, Cat. C. 1554, 711; (2) mupšar.
 Gusset: Čang.
 Gut. Čavla, čavla, (Meyer).

Paroir v'eaš le p'at nūar a čēv'ear vūme a čōlāo.

Šo lūigē mē le V'ia 7 Šo lūigē V'ia liom. Nāp lūigē mē leir an oic 'r nāp lūigē an t-oic liom.

Čp'or Šp'ue p'oi mo čum D'p'at Šp'ue p'oi mo čēann

Šo n-ēp'igē mē p'lan ašp'ir. Amēn. māire nī v'otāin.

Cumann na n-ōš

Le cumann ap b'it vo p'ciūp'arō nī mōp Čopušar ašp'ir Rišlāca. Šeo iao an Čopušar ašp'ir na Rišlāca a mōp'ann vo Cumann na n-ōš.

ČOPUŠAR.

- (a). Vāltā. Šap'ar ap b'it a v'p'uit an Šačōitge aige ašp'ir a Šeallar Šo Šcomlōnfa pē v'liše ašp'ir Rišlāca an Cumann.
 (b). ŠASRAO. Naonmāp vāltā ašp'ir MAOR ōr a Šcionn.
 (c). Vūv'ean. Šap'ar čēannpar ap b'it ašp'ir ČAPTADOM ōr a Šcionn.
 (v). ŠLUAŠ. Vūv'eanca Čonnv'ae nō leat-Čonnv'ae ašp'ir ČEANNPORT ōr a Šcionn.
 ŠCIURUŠAR an Cumann.

1 nšac Čonnv'ae nō leat-Čonnv'ae, b'ērō Čop'oe p'ciūp'igē .i. čaop'ēac ašp'ir čuigēar p'oi, leir an ŠCumann vo p'ciūp'arō m'p an v'ūitce p'm.

VLIŠE AN CUMANN.

- V'ērō šac vāltā vūlām
 (a). Le na vūalšar vo V'ia ašp'ir vo Rōipin Vūb a čomlōnāo a Šcom- narōe.
 (b). Le čuiv'arō le vāomib eile i Šp'uač-čār.
 (c). Le v'eaš-šniom amāin ap a lūigēao i-n ašarō an lae a v'ēanam.
 (v). Le b'it v'liš vo'n Cumann ašp'ir vā čuro oig'ig.
 (e). Le b'ap' vo p'ēir a fōcail a v'ēanam i Šcomnarōe.

ŠEALL AN CUMANN.

V'ērō ap šac vāltā v'ē'n Cumann an Šeall vo a čabap' ašp'ir a p'ig'neal p'ar a lēigēar ip'ēac m'p an ŠCumann ē:—
 "Šeallam Šo Šcomlōnfa mē šnāč- p'iašlāca ašp'ir v'liše Cumann na n-ōš, ašp'ir Šo v'ēanfa mē mo v'itčēall a čup'p'oir a čup' čum cinn."

ROSC-ČATA.

V'ērō p'ore-čata .i. amān Šačōitge a Šab'ar ap v'earōib oig'igēamla

- (a) aš šac šap'ra
 (b) aš šac vūv'ean
 (c) aš šac p'luāš.

Ip p'ēoir leir an nšappa ašp'ir leir an mburōin p'ore-čata ap b'it a čōšar le cēao ōn ŠČop'oe Šciūp'igē, ac tōšfa an Čop'oe Šciūp'igē an p'ore-čata i Šcommāp an t-pluāš.

BRAT.

Šē an b'p'at a v'ēar aš an ŠCumann b'p'at na v'p'ir nōac ašp'ir p'or v'eaš vūb i lāp an v'atā bām. V'ērō an b'p'at vo aš šac šap'ra ašp'ir vūv'ean ašp'ir p'luāš.

CAMARAO.

Tomár mac Donnchada A Clann mac

Sleas foirseanta, a
doma saeéalac 7 coisríoc.

Siúinéaraict 7 déanam trossán
roataoirí 7 luict déanta cartaca

inncread 7 trossán tise.

Larnac foirseanta.

uisis 7 inneallaca de cuile
cineál.

earraio sriú 7 criat-teinead
fiar eileictreacas 7 neim-
sreangsaideacta.

stórta taitliagrais 7 suail.
sfolta allmuiride.

luict déanta ceimis-leasaighe.
don-luict díolta diúain (suano)
perú 1 sconnacta.

muilte plúir.

luict díolta 7 reacta beata, 7
comheannairde siúra.

AN MAIT LEAT £5,000,000 A

Coinneál in Eirinn?

Deirte saeúil na héireann an capn mór
rin aigisó sac bliam do Seán Duirde 1
ngeall ar aigsead úrradair, ar lorcad, ar
tionóire asur ar saogal daoine, asur
cailliant ceart o'Éirinn iread £80 ar sac
£100 de rin.

an saeúeal-comluict taise um
urraoas naisiunta, teoranta

The Irish National Assurance Coy., Limited

ARDOIFIG—30 FAITHCHE AN
CHOLAISTE, ATH CLIATH

eadac ar feabas.

má's mian leat earraide
fošanta fašail ar a luac
teirís so teac : : :

máirtín uf dhraonáin,

sráio na siopaí,

1 nšailim.

William P. Ó h-Uigín

sráio liam, šailim, 7
baile áta na ríog.

úoltóir ušoarásac šluaisteán
mic šiolta an áta.

deasúighear sac sórt šluaisteán
—na mireanna a báineas le
aibléis asus eile.

TRUCAIL AR LEIT 1 ŠCOMHAR
šluaisteán a úristear ó baile 7th.

nú don triopa in n cūis a bfuil nfor mó
earraide saeúealac 1 fašail ann ná 45

A. moon, tecranta,

A úolap cultaf fear, nata ban 7 sac don
tropt éadaiš feilear o'fe. bean, nó
páirce.

FIORŠIONTA ESLINTON, 1 nšailim

Feir Connact, 1928

COMÓRPAR 1 nšailim, mí iúil,
1928 50 o'c 2240.

A Roinn Litearóda asur béaloitir

1. An Tráctar ir feair ar don éann de
na cúis ábair reo:—
(a) Miceál Dheactnac, an rširódnóir
šaeúilge.
(b) Saotár an Čraoibín doibinn.
(c) Uiršéalta na Nuao-šaeúilge.
(d) Saotár asur Feabú na šaeúilge
pan am le teact.
(e) Cošao na Talman pan naomao
aoir deas.

Ní mór éitpe míle focal ar a lašao a
beir in an airtce. Beir ceao as an
šcomórtaparóe cúis airtio ceann ar sac
ábair a cup irteac, aet ní bponnpar čar
don duair amáin in an šcomórtar reo.
Duair £5.

2. An ršéal šearr ir feair (úr-nua).
Duair £2.

3. An t-áirctiú ir feair ar šséal šearr
ar teangsa coméigead. Duair £2.

4. An Dpáma don-šniú ir feair (úr-
nua). Duair £3.

5. An t-áirctiú ir feair ar Dpáma don-
šniú ar teangsa coméigead. Duair £2.

6. An Dpáma šearr ir feair le h-ašao
an doia óis, asur é feileamnac do
lénmušao 1 ršoileanna. Duair £3.

7. Tráctar faoi ábair ar bit, čpí míle
focal ar a lašao in an tráctar.
Duair £3.

8. An Dpáma širóeact ir feair. (Dán
nó Dánta, nó amáin; (nua éeantur).
Duair £2.

9. An énušacé reančur ir feair faoi
paráirte nó reanlimirčear tise, maille
le amneaca áiteann asur a míniú.
Duair £2.

10. Sean šséalta. An ršéal nó énušacé
ršéal ir feair in na panna reo:—

- (a) Sean ršéal faoi máipnéalaet, nó
iarsaieaet, nó faoi airtcear
šairpse.

- (b) šséal Fiannaróeacta.

- (c) Sean ršéal Dpáiróeacta; nó
šean ršéal faoi širóešga.

- (d) Sean ršéal (faoa nó šearr) nó
énušacé reančur faoi amíite
nó éanlaet.

- (e) Sean ršéal faoi Čéipio-Sniom-
acán, šaibneact, muišneóieaet,
nó céapio eile, nó plise máip-
eactála.

- (f) Sean ršéal 1 o'caoiš an doia óis.
Duair £1 do sac poim.

11. An Šeanoán nó énušacé šeanoán ir
feair. Duair £1.

12. An Čnušacé Šeanamán ir feair.
Duair £1.

13. An Čnušacé ir feair de šaropeaca
asur o'pca. Duair £1.

14. An Čnušacé ir feair o'pocla nac
bful pa bpoctóir. Duair £1.

15. Áit amneaca baile éeantair na
šailime, baile feapainn, pšáiróeanna,
bóitpe cuanta, ošganna, ppučanna,
aibne, cappaiešaca. Duair £3.

comšeallaca.

1. Tá ceao as duine ar bit (bíó ré ma
comnáirde 1 nširinn nó ná bíó) a com-
lionpar na comšeallaca tul as iomao
in na comórtar.
2. Šiao na bpeičeamain a luaošar na
dušieanna leir na daoine ir feair
asur nil tul čar a o'cauim, aet ní
bponnpar duair ar comórtaparóe nac
šcomlíonparó na comšeallaca. Ní
bponnpar duair ar bit in na comórtar

litearóda munao bfuigšear toparó
fiúntac.

3. Tiočairó Coirte na Feire 1 reitš paotár
na nšaoime a šeobšar dušieanna asur
beir ceao as Coirte na Feire an paotár
rin a šoiliríú. Ní beir ceao as an
úšaoir n as don duine eile paotár luict
na nšaoimeann a šoiliríú šan ceao ó
Coirte na Feire. Šočar ar bit a beir
as Coirte na Feire ar paotár a šoil-
reotár beir oá o'pian o'e'n počar rin
as tul o'o'n úšaoir.

4. Ní mór do na comórtaparóe na
rširóinní a réolao so o'c Rúnarde na
Feire poim an šséao lá o'e ní mšitím.
Ní mór do sac comórtaparóe pan
Roinn Litearóda deapú faoi na láim
féin ór comáir pšáiróaire šur oá
óeantur féin sac nua-iaršacé nó
airtíú, asur an deapú a čur so o'c
an Rúnarde in éinšacé leir na
rširóinní. Ní mór do sac comó-
rtaparóe pan Roinn Béaloitir deapú
faoi n-a láim féin ór comáir pšáiróaire
a pšó cé o'innir an ršéal nó an
énušacé, nó cá háit a ppučao iao
asur an deapú a čur in éinšacé leir
na rširóinní so o'c Rúnarde na Feire.
5. Beir táille oá ršillins ar sac comó-
rtaparóe pan Roinn Litearóda asur pan
Roinn Béaloitir.

Rúnarde:—

an čatšair tomás ó čaoain,

seumas luidéao,

"Teac na bóipne,"

Dóčar na Čpáša, šailim.

TEAC DOIRÉACTA 7 BÍO **JURY**
Faitce an Čoláirte,
baile áta cliat.

Špírs-šeompa, Teac Bíó, Tolšlac Tae,
Šeompa Čairí, Čeol-šupšann.
Díenn an Teac Bíó ar o'šalt ar an
Domnac.

Seolao Čoib-Teactaieaet—JURY'S,
baile áta cliat.

Šočán 5511-14.

Ó šormáin 7 a com
clódoirí 7 luict díolta
páiréir asur leabpa.

SRÁIO NA SIOPAI, ŠAILIM.

šéamín nó eactra mic mš-
riacta. (An Šeabac do ššimob) 1/3
máš ealta éadair. (Čairlín Nic
šabann) 90.

mian a croide. (páopais ós ó
Conaie) 2/6

an tobar naomta: Dpáma do
páirí. (Šeaplot ní Dúntainš) ... 90.

tvaim inbeir. (miceál ó Mupéu 1/-
Rišeact o'e. (miceál ó Mupéu ... 1/-

máire ní rašallaiš,

Díoltóir leabpa,

87, Šp. Uac. Na Dpupšige,
áet cliat.

Čušao DÚR ŠCUIO ÁRACAIŠ DO'N

Cumann šaeúealac is fearr

an cumann ibernac inširála

teó.

1 n-ašao Čoiteam asus Čoiteinne.

Dporm-Oipis—48 7 49 SRÁIO AN DÁMA,

áet cliat.

ná DULASAIŠE IS IOMLAINE LE
FAŠAIL.

Printed for the Publishers
At "Connacht Tribune" Printing Works
Market Street Galway.